

SEMANATORUL

ORGAN AL ASOCIAȚIEI ÎNVĂȚĂTORILOR DIN CALIACRA

Director: I. Nedelcu

Apare sub conducerea
unui comitet

Redacția și Administrația
Școala primară No. 3 Bazargic

ABONAMENTUL
80 le anual

O lămurire

Am spus că ziarul nostru, e făcut dintr'o necesitate dăscălească de-a ne cunoaște mai bine și pentru lupta ce trebuie dusă de corp, pentru revendicările noastre.

Am exclus polemica de ziar, fiindcă nu-i de polemică. Orișice chestiune de ordin școlar ce trebuie relatată, bazată pe experiențe și situații, e bine primită.

Noi nu facem polemică, dar asta nu înseamnă să nu ne apărăm contra acelor cari cată să știrbească din drepturile noastre, tratându-ne în mod brutal.

Noi, cari suntem directori de școli, foarte mulți dintre noi întreține școlile, fiindcă comitetele școlare nu-și mai pot îndeplini obligațiunile din cauza schimbărilor ce au avut de suferit. Ia să ne spună nouă cineva, când școala a fost închisă din cauza lipsei de combustibil sau alte cauze și când s'a sesizat autoritățile în drept, ce măsuri s'au luat?

Prin străduința noastră ținem școlile și facem să funcționeze, căci datorită altora ar sta închise mult și bine.

Cum nu ne ar place nouă să scrim frumos de x sau y, că dau concurs școlii și învățătorului depe aceste meleaguri, dar dacă nu se întâmplă, ce să facem?

Școlii și învățătorului trebuie să i se dea concurs pentru bunul mers al învățământului, necondiționat; mai ales în părțile acestea minoritare, de graniță, căci zdevărata noastră politică trebuie să fie școlară, iar înregimentarea noastră în partide nu trebuie să fie făcută decât cu scopul de-a ajuta școala mai cu folos.

Preotul și Învățătorul

Ar fi de prisos să mai stăruiam asupra marelui însemnătăți a armoniei ce trebuie să domnească între preot și învățător. Dacă această armonie există în rare cazuri, acolo unde ea domnește, e spre fericirea atât a preotului și învățătorului, cât și a sâtenilor.

Neînțelegerile, cearta, ura și invidia dintre cei doi luminători ai poporului, se ivesc uneori din pricina preponderenței morale și materiale, iar alteori din nepotrivirea caracterelor și temperamentelor lor deosebite. Antagonismul dintre acești factori culturali e spre nenorocirea școlii și a bisericii.

Măsurându-și viața cu modestie, sinceritate, frățietate și dreptate, de bună seamă că nemulțumirile se pot înlătura ușor. Nici preotul, nici învățătorul nu poate fi perfect; și unul și altul, poate să greșească, dar acele greșeli și uneori chiar păcate, n'ar trebui să intre în gura satului. Mare fericire ar fi și pentru ei și pentru satul lor, dacă acele greșeli și le-ar mărturisii ei în de ei în mod sincer, duios, duhovnicește, cu larg spirit creștinesc. Duhul sfânt i-ar învalui cu aripele bunătații, ferindu-i de orice stricăciune.

Unul dintre cei doi factori culturali poate fi mai simpatic, mai atrăgător decât celălalt. Cu toate că această simpatie e hotărâtoare și poate provoca influențe necorespunzătoare realității sufletului omenesc, ea e vicioasă, dar e necesară. Simpatia aceasta se întemeiază adeseori pe forme exterioare, amăgitoare, prea rar pe un fond sufletesc moral. Aceasta ar fi mai bine să o știe preotul și învățătorul, pentru a înțelege că acela dintre dânșii care pare mai simpatic sâtenilor, nu e întotdeauna

una din vina lui. Acesta va fi vinovat însă, dacă va exploata această simpatie a satului, în paguba tovarășului său de muncă și de ideal. Bucurii și necazuri vor fi împărțite între dânșii în spirit de frățietate, creștinesc, spre a nu da naștere invidiei și dușmăniei unuia față de celălalt.

Simpatia sâtenilor pentru învățător și preot e necesară și fără ea nu se poate săvârși o activitate extrașcolară și extrabisericească. Antipatia e vecină cu dușmănia și provoacă indiferență.

Dar nu e atât de ușor a te apropia de sufletul țaranului, fiindcă ignoranța celui bogat e pe acelaș drum cu îngânfaarea, iar a celui sărac, e învăluită de superstiție și nesiguranță. Ignoranța aceasta se crede a-totștiutoare și de câte ori greșește, dă vina pe vitregia soartei. Cei ce are avere, se crede destul de deștept și n'are nevoie de sfaturi; iar cel ce are un mănunchiu de învățătură, e țanțos, pretențios. Cel ce crede că știe, e mai premedios decât cel ce nu știe.

„Nesțiința n'a făcut niciodată rău, numai eroarea e răufăcătoare: nimeni nu se rătăcește când nu știe, ci când crede că știe (J. J. Rousseau, Emil).”

Luminătorii poporului vor avea ei destul dușmani, pentru a nu mai fi nevoie să se dușmănească între dânșii. Ei vor fi iertători, drepți și binevoitori cu toată lumea, totuși foarte rezervați și prevăzători. Ei nu vor găsi aproape deloc prieteni printre fruntașii satului, îi vor găsi însă negrișit în elevi, în bibliotecă, în țaranii necăjiți, în oameni cu frica lui Dumnezeu.

P. Diaconescu

Cercul Cultural

„Al Odobescu“

Intr'o atmosferă caldă, cu un spirit de solidaritate și abnegație, învăluit totul în haina idealismului închinat numai culturii și pentru educarea maselor populare, destul de cosmopolită așa cum se găsește în județul nostru, s'a desfășurat ședința cercului cultural „Al Odobescu“, în ziua de 31 Ianuarie 1932, la școala din satul Alexandria, al cărei director este harnicul și destoinicul învățător Vasile Șecher.

Încă dela ora 9 a. m., membrii cercului, în majoritate, au fost prezenți ceea ce denotă că punctualitatea membrilor este indiscutabilă și în afară de ședințele cercurilor culturale, astfel că la ora 10 a. m. s'a putut deschide ședința intimă cu următorul program:

1) S'a ținut lecție practică, cu elevii clasei a IV-a, din obiectul Religie, având de tratat subiectul „Cina cea de taină“. Lecția a fost predată după principiile școlii active de D-l Nisipeanu. Felul cum această lecție a fost desfășurată din punct de vedere metodic și mai presus tactul pedagogic al propunătorului, au subjugat inimile micilor vârstare, ale căror suflete se identificase cu ritmul povestirii și astfel atrage și admirația colegilor, încât câștiga n'au putut să nu-și exprime mulțumirea sufletească și să nu zică: „O asemenea lecție de religie, n'am văzut a se ține nici la școala de aplicație“. Atmosfera religioasă a fost întărită prin rugăciunile, cari au fost executate înainte și după terminarea lecției, în cor, pe două voci.

Apoi a conferențiat D-ra Virginia Oprea, conducătoare ajutoare la grădina de copii din Alexandria, despre: „Mijloace practice pentru întreținerea localului de școală și igiena copiilor“. Con-

Continuare pe pag. 2-a

Dificiența psihică și întârzierea

școlară la copii

de Dr. Peiciu Popof

Ca să înțelegem influența glandelor endocrine în dezvoltarea copiilor din punct de vedere psihic intelectual și fizic, vom

studia sistematic mai multe cazuri de copii întârziati, atinși de turburări endocrine, arătând în treacăt mijloacele de evidențiere și

combateră a acestor deficiențe.

Cele câteva cazuri ce voi cita sunt publicate de societatea de neurologie din Paris.

Richard n'a mers decât la vârsta de 25 luni; întârzierea mersului este datorită insuficienței tiroidiene, vorba la 8 luni; în schimb erupția dinților a fost foarte precoce.— Primul dinte a eșit la o lună, iar la 10 luni co-

pilul avea 8 dinți. Această precocitate dentară arată că funcțiunea tiroidei n'a fost regulată. Copilul prezintă instabilitatea tiroidiană, cu perturbății probabile unei stări ereditare a aparatului dentar. Avea în plus infantilism laringian ce se manifesta la anumite ore în cursul zilei, mai ales spre seară; deci avea infantilism sexual. Mama

Continuare pe pag. 2-a

Cercul cultural „Al. Odobescu“

Urmare din pag. 1-a

ferința a fost bine studiată și expusă într-o formă atrăgătoare. D-l Stefan Costescu, învățător din Bazargic, completează conferința, îndemnând pe colegi de-a înființa „cooperative școlare,” cari ar putea aduce venituri reale, complectând astfel o parte din veniturile comitetelor școlare, cari sunt spre dezorganizare așa cum sunt azi. In ceea ce privește igiena copilului, D-sa rezumă totul în factorul educator, care este învățătorul, terminând prin maxima: „Vorba îndeamnă, exemplul învinge”. Au mai vorbit tot în complectarea subiectului D-1 C. Constantinescu, inv. Cămilăruș și Pr. Preda, care este și președintele cercului cultural „Al. Odobescu. După închiderea discuției la ședința intimă, D-1 Stefan Costescu, aduce salutul colegilor orășeni, arătând în cuvinte destul de simțite, dragostea și armonia ce trebuie să dănuască între membrii corpului didactic, fie ei urbani sau rurali, fie ei tineri sau bătrâni. Relevă că acest cerc cultural a fost păstorit de d-sa timp de 8 ani și în care timp s'a desfășurat o activitate culturală în tot cuprinsul cercului, destul de rodnică și pe baze solide, dovada e că locuitorii sunt dornici de serbări școlare; iar membrii cercului se simt neobosiți și se întrec în a ține lecțiuni practice și conferințe, fie ele intime sau publice.

Pr. I. Preda, președintele cercului, mulțumește în numele membrilor cercului, rugând pe D-1 Stefan Costescu de a duce salutul lor și camarazilor orășeni, relevând că muncind mână în mână toți membrii corpului didactic depe aceste meleaguri, scopul va fi atins, căci numai ast-

fel unificarea sufletească pe aceste meleaguri se va desăvârși, singurul ideal spre care tindem noi toți și cei ce simt românește pe aceste locuri.

La ora 2 p. m., s'a deschis ședința publică, fiind de față membrii cercului cultural, iar sala era complectată de un public foarte numeros. Serbarea s'a desfășurat sub conducerea d-lui V. Secher, directorul școlii, ajutat fiind de către D-na Camelia Secher, și d-1 N. Constantinescu, inv. la această școală. Programul a fost foarte bogat și variat. S'a jucat și o piesă școlară în 2 acte și 3 voci, au mișcat suflete până n'atrât, căci aveai impresia că plutești în sferele cerești. A conferențiat d-1 V. Secher despre bugetul țărănilor, prin expresii și exemple populare a putut arăta țărănilor cum se poate ține și face un buget pentru o gospodărie țărănească.

D-1 C. Constantinescu, inv. Comilarul, a vorbit despre legătura ce trebuie să existe între școală și familie.

D-1 Stefan Costescu—Bazargic a vorbit despre unificarea sufletească, având ca punct inițial, școala, unde sufletele se plămădesc, unde sufletele se formează pentru viața socială.

Pr. I. Preda mulțumește membrilor cercului și locuitorilor, solicitându-le concursul pentru școală și biserică, singurele instituții care sunt lăsate în seama poporului. Publicul a plecat satisfăcut de reușita serbării, iar d-nii învățători mulțumiți că munca și străduința nu sunt zadarnice.

De la Istria

O PROPUNERE

Ziarul nostru a luat ființă în mijlocul entuziasmului colegilor și cu credința izbândii, pe drumul apucat. S'a umplut astfel un gol tot mai mult simțit de fiecare: necesitate comunicării sufletești între noi, ținerea în curent cu tot ce se petrece în lupta pentru revendicarea a drepturilor noastre și ale școlii poporului, îmbogățirea cunoștințelor și complectarea lor pe bază de experiență, etc. etc..

Socot că s'a făcut prea mare exces în tratarea unor probleme ce și-au găsit definitiv deslegarea la noi sau altă parte!

Nu vreau să jignesc pe nimeni, fiindcă este o boală endemică a noastră să pisăm tot ce face parte integrantă din misiunea noastră, în timp ce alții culeg rezultatele muncii de decenii a celor mai oprite categorii de funcționari de stat: învățători și profeții.

Si în viză: ea obiectului nostru uităm că trăim în secolul al XX-lea, secolul culturii, secolul surprizelor și schimbărilor de moment, secolul „tot și toate”; poate și al „cruții umanității”. Trăim vremea „crizelor” ce rod și vor roade încă, organizațiile de orice soi, ale lumii. Toată lumea se află într'un fel de dezagregare, fiind frământată de mai multe litigii politice, dublate de crizele economice-financiare. apoi complicațiile cu reparațiile de războiu, face ca viața politică, socială și morală, în toată lumea să fie aproape disolvată. Și atunci iată câmpul de

activitate ce nu trebuie neglijat. In fară se desbete terapia cea mai bună de aplicat nevoilor locale. Se discută conversiunea datoritiilor agricole și chiar o inflație monetară. In streinatate—in cancelariile diplomației internaționale au de lucru—mare fierbere. Războiul Chino-Japonez, dezarmarea cu toate aspectele ei... diplomatice; diferite tratate de neagresiune și mai ales acea acțiune dusă tenace și în surdina în diplomația cointeresată, acțiune ce vizează revizuirea tratatelor de pace și prin ea atinge în plin marele progres internațional care a stabilit instituții ca Liga Națiunilor și a proclamat în afară de lege războiul prin pactul Briand-Kellogg. Orice revizuire înseamnă sânge, iar sângele înseamnă crucea a multor națiuni. Și apoi o mulțime de informații pot lua locul unor articole cari mai mult scarmână vrajbă, decât înfrățesc colegii. Un ziar este cu atât mai mult citit, cu cât are conținutul mai variat și mai bine aranjat. Se cere o minuțioasă cercetare a tot ce se publică și mai ales cum se publică—unde și forma sub care să apară—. In fine în mic, un magazin enciclopedic, căci de multe ori nu avem posibilitatea citirii unei gazete cu tiraj mai mare.

Diracția și mai ales colegii au cuvântul hotărâtor!...

I. Șușală

Deficiența psihică și întârzierea școlară la copii.

Urmare din pag. 1 a

copilului consultase deja un medic, fiindcă observa că copilul are bursele testiculare insuficient dezvoltate, sprincenele invizibile la partea externă, dureri de cap, și extermitățile reci. In urma unui tratament cu extract de glandă tiroidă, foamea pacientului ce nu se manifesta, se mărise; extremitățile se încălzeau, durerile de cap au diminuat și tremurăturile ce avea după mese au dispărut. Copilul care măsura la început un metru 16 cm. și cântărea 19.5 kgr. după 5 luni de tratament măsura 1.20 m. iar greutatea crescuse la 22.50 kgr. Vocea a devenit normală și pronunța cuvintele clar și bine legate.

Faptul asupra căruia trebuie să insistăm este transformarea inteligenței și a caracterului școlar. Mama copilului schimbase trei școli fiindcă copilul nu învăța nimic, nu avea nici o idee, nici o inițiativă; plângea în toate ocaziunile și nu avea plăcerea să se joace decât cu bucatele de hârtie. El era ultimul din clasă și cunoștea numai câteva litere din alfabet.

In urma tratamentului aplicat inteligența s'a redeșteptat, copilul făcea reflecțiuni neașteptate. Se interesa de lectură, de scris și de cifre, prinsese gust să deseneze și a devenit mult mai aplicabil.

Curiozitatea lui devinise atât de vie încât tatăl lui evita să se plimbe cu el din cauza numeroaselor întrebări ce-i punea; caracterul lui sa ameliorat el manifesta mai multă afecțiune, gentilțe și complezență.

O fetiță de 10 ani, prezinta turburări de instabilitatea tiroidiană, cu fața enormă și umflată. Colegele din clasă o numeau mama mare, numai pentru enormitatea ei și pentru anumite particularități. Ceace frapa atențiunea colegilor era o aparență serioasă și un mod particular să numească lucrurile cele mai simple. Striga emoționată cu un ton ridicat și tremurător: ah dacă aş avea cap; sau se scuza profesoarei spunând: sunt foarte dezolată ca nu v'am putut spune bonjur. Se interesa de probleme filosofice superioare vârstei ce avea. Răspundea când se adresau direct ei, însă nu auzea întrebările genera-

le. Răspundea cu anumită greutate iar în autografie făcea greșeli enorme.

De pe urma îngrijirilor medicale această mică instabilă a căpătat ameliorări asupra stării fizice și intelectuale.

Aceste două cazuri arătate până aici privesc turburările glandei tiroide și efectul tratamentului. Expunerea de mai jos, privește maladiile glandei hipofize, care se manifestă mai ales în perioada preșcolară.

Un copil de 4 ani, considerat de părinții săi ca idiot, era incapabil să rămâie așezat și suferea de incontinență de urină. Administrându-i pudra de hipofiză după o lună el vorbea corect, având în plus memorie, inteligență și curiozitatea apreciabil dezvoltată.

Nu mai puțin se observă rolul glandelor supra renale în producerea turburărilor de întârziere școlară. Amintesc cazul unui copil de 9 ani, pe care nu-l interesa nimic, nici măcar jocul distractiv.

Grație intervenției cu extract de glandă suprarenală copilul a fost clasat al 5-lea din clasă.

In ceea ce privește timusul, întârzierea involuției lui FIZIOLOGICE produce copii întârziți în să celelalte glande cu secrețiunea internă produc o compensație pu-

țin sau mai mult suficientă, așa încât copii în stare timică profită de terapia celorlalte glande solidar sau asociat.

La majoritatea cazurilor citate până în prezent turburările au privit o singură glandă, deci sindromul era uniglandular; sunt însă cazuri unde mai multe glande sunt atinse dintr'odată de turburări și sindromul este pluriglandular. In astfel de cazuri este foarte dificil de confirmat care anume glandă este în special defectată, așa încât și tratamentul este pluriglandular. Rezultatele obținute sunt realizate la numeroși întârziți a căror observațiuni vor fi expuse mai jos.

La o fetiță de 12 ani, se observa oboseală, moleciune, lipsă de antrenament în joc, indiferență și un caracter închis. Ea este ușor iritabilă și foarte dificilă acasă. In scurt timp intervenția medicală schimbă tot ansamblul vieții ei. Ea devine serviabilă, solicită, comisioane mamei sale, acceptă observațiuni fara să plângă, este mai puțin iritabilă.

(urmare in numărul viitor)

O vizită la „Mănăstirea Brâncoveni“

de Gh. Marcu

—(O M-re situată la 2 km. N. de com. Osica în jud. Romanai unde azi, se află o colonie de muncă.)

Așezată sub un deal
Mănăstirea-i mărturie
Unui domn ce-a primit moartea
Apărându-și sfânt moșia.

Mai de mult, acolo'n vale,
Clopote sunau prelung.
Astăzi.....mai vedem din toate...
Numai turlele ce plâng..,

E Duminică. Hora se făcuse de vreme. Privim încântați cum osicencele frumoase își leagă răzător inimile și se leagă mlădios, ca crinii în mlădiere. Pașii lor mărunți, abia ating pământul sub trupuri mlădioase și subțiri în jocul lor nebun. Tremurând ușor, sânii se ridică și se lasă sub cămașile presărate cu flori cusute, întocmai ca o armonica în timpul unui cântec.

În mijloc, țiganul cu capul chitit pe vioară, cu vrăjitu-i arcuș legat în sfiori și în sârme, dăscălind coardele, aci mănios cu ochii în pământ, aci dulceag, gales și visător, cu ochii pe cer, se mișcă de colo până colo în cadența cântecului, în mijlocul împărăției lui atât de mică, dar... atât de frumoasă și trainic îngrădită..

—E o zi frumoasă de vară... Ne întoarcem și plecăm să ne plimbăm pe drumul ce duce în marginea de Nord a comunei Osica de sus. Lăsăm în urmă larma din sat și bătrânele strănse la sfat, la poartă pe scaune de lemn, sau pe marginea șanțului măturat de cu seară. După câteva minute ajunseserăm la marginea satului, de unde privim peste câmp holdele bogate. Ridic încet capul și privesc aiurit în sus cum o ciocârlie se înalță în triburi până în slăvilă cerului. O pierd din ochi, plec capul și privesc iarăși peste câmp. La vreo 2 km. se zărește sub un deal, turla unei biserici scaldată în razele soarelui.

E turla mănăstirii, o mănăstire din cele mai vechi, despre care am auzit vorbindu-se multe și în care se află o colonie de muncă a statului, compusă din oameni neputincioși, nebuni, pribegi, rătași... oameni de al căror rost numai Dumnezeu mai știe și care au fost aduși aci, pentru a nu muri cerșind pe drumuri. Impinși de un imbold de curiozitate vie, luăm o hotărâre:

—„Sa mergem să vizităm această mănăstire, —această colonie“ Ne uităm la ceas. Abia cinci și jumătate. Intr'o jumătate de ceas vom fi acolo... Părăsim șoseaua pentru a merge pe drumuri întortochiate, prin holdele pline de farmec.

Tainic, povestitor răsuna drumul sub bătaia regulată a pașilor noștri; și această bătaie ritmică unindu-se cu cântul pasărilor, cu zgomotul surd al milioanei de insecte, cu foșnetul frunzelor de porumb prin care trece alinător zefirul, de cea mai plăcută armonie. Tăceam... și cine știe ce planuri urziau mințile noastre. Merserăm mai bine de un sfert de oră fără a ști pe unde, fără nici

un plan hotărât.—Deodată, înaintea noastră se desfășoară o poiană; sârim șanțul drumului pentru a merge și mai liniștiți prin ierburile mirositoare, printre căpițele de fân cosit, desfășându-ne ca pasărea care plutește de voie și fără nici o contenire, fără nici o rezervă, în nemărginitele spații. Ne abatem puțin la dreapta și o luăm pe poteca depe marginea unui pârâiaș împrejmuț de sălcii plângătoare. Ne oprim puțin lângă o salcie și aprindem câte-o țigară. Nu ne simțim obosiți deloc. Plecăm...— Pe dreapta pârâiașului auritele lanuri de grâu se scaldă în soare; în stânga la vreo câteva sute de metri, e satul Brâncoveni, aruncat pe o coasta stearpă, de sub care izvorăsc pârâiașe mici, care se scurg molatec, șerpundu-se prin poiană, printre căpițele de fân, spre a găsi un loc mai prielnic pentru a se prelinge fără șgomot, în pârâiașul înconjurat cu trestie și sălcii, pornind împreună mai repede la vale. Părăsim poteca, ca s'o luăm pe un drum destul de stânt ce duce drept la Mănăstire...— În sfârșit, după alte zece minute de drum, am ajuns sub poalele zidurilor, la intrare.. Vazurăm de departe deasupra porții celei mari stema turcească și mai jos inscripția ștearsă de vreme. În fața porții, fuserăm opriiți de un portar invalid de mână stângă, înalt și subțire, dormitând par'că. Își luă pălăria, ne salută și plecă înăuntru. Așteptăram afară. Peste câteva minute poarta cea mare se deschide și o stărpitură de om în doliu, apără din dosul porții. Ezitarăm o clipă de a înainta, crezând că ne aflăm în fața unui nebun. Cu ochii umflați și roșii de somn, cu părul valvoiu, nebărbierit de câteva săptămâni, cu niște papuci rupți în picioarele-i fără ciorapi și în niște haine destul de proaste. Părea mai mult maimuța decât om; dar cu un glas destul de blând:

— „Poftiți intrați!“

Făcu câțiva pași înainte și ne întinse surzând mâna. Era intendentul spitalului. Ne conduse pe un gang întunecos fără a ne mai întreaba ceva. Acest gang merge în curte, în mijlocul căreia se înalță biserica de curând renovată și împrejmuț de jur-împrejur cu asfalt. La spatele ei, o casă formată din două cuburi sumbre; colțurile sunt dărăpanate; varul cade depe pereți, lăsând să se vadă plăgi enorme în tencială. La un geam în loc de sticlă e o țoală bătută în cue.

Streășina e gata să se năruie.

(Jurați în nașul viitor)

Cazură astăzi frunze!

Căzură astăzi frunze băjenie'n țărână
Comori aduse jertfă de toamna timpurie;
Și moartea atâtor vieți, cum le privești, adună
In suflete acorduri de tristă elegie.

Ele s'au stins acolo, pe creanga'n legănare
Ferite de ierni grele și a anilor' povară;
Înmugurind sub raze, ele au avut chemare:
Să'ncante ochii noștri o clipă și să moară

11

Și dorurile noastre, pornite lung la drum,
Sdrobițe'n avântul spre largă lumină,
Cădea-vor din nalturi, asemenea cum
Căzură astăzi frunze băjenie'n țărână,
Iar când zădărnicia te-a îndepărtat de țel
Și visul când ți-apune, tu cată a nu te plange . . .
Prin el ai suit cerul și ai năzuit spre el.
Ai fost o vreme înger-și atâta încă ajunge.

Nic. Badea

Năzbâtii

Albert Morîț, săturat cu viața de holtei, se gândi c'ar fi bine să-și deschidă o bancă proprie cu capitalul de care dispunea, depe urma căruia ar fi putut avea un beneficiu frumos.

Își instală deci un biou în strada Xenopol, angajă un contabil și un om de serviciu, puse o firmă bătătoare la ochi și și începu activitatea...

Trecură vreo 20 de zile, de când onorabilul Morîț își deschisese banca și încă nu avusese nici un client.

Intr, una din zile, cam pe la orele 10 a. m. Morîț era ca de obicei în cabinetul său și fuma liniștit o țigară, amarât oarecum că afacerile nu-i merg deloc. Deodată aude pocniturile cadentate ale unor pași pe coridor. Repede ia receptorul telefonului și începe să vorbească spre a încredința pe vizitator că e în activitate: allo, allo? cine e acolo?... a da... cum de nu vă stam cu plăcere la dispoziție.. cunoașteți doare seriozitatea de care se bucură banca noastră... și'n privința garanției, cred că sunteți lămurit.... atunci treceți mâine pe acil.....

Și'n timp ce Morîț vorbea aprins la telefon, persoana a cărei pași i-auzise pe coridor, bătut la ușa, intră și aștepta până să termine. După ce Morîț termină, fără să mai aștepte a fi întrebată, persoana ce intrase, zise:

—Domnule Director, am venit să v'anunț, că telefonul dvs. tocmai mâine seară o să fie gata și pleacă fără să mai aștepte vreun răspuns....Era telefonistul...

FIRUL VREMII

Firul vremii se desface

Și mai ușor și mai greu,
Nu te'ntreabă cum îți place;
El se deapănă mereu.

Dacă'n culmea fericirii

Ai dori să stai o clipă,
Sub impulsul amăgării
Se desface mai în pripă,

In clipa de desperare

De-ai dori să fugă-fugă,
Firul vremii ți se pare
Că nu vrea ca să mai curgă.

A. Călin

* * *

Era un ger de crăpau pietrele. Biețutul arici, zgribulit ca vai de el, se tot ghemuia pe lângă câte un adăpost, hotărât în sine, că de îndată ce va veni vara, să-și facă și el un bordei pentru iarna viitoare... Și s'a ținut de cuvând; n'a făcut ca câinele...

De cum primele adieri ale vântului de primăvară începu, plecă să-și adune materialul necesar. Și'a tot umblat el multă vreme. În fine, după ce găsi câteva bețișoare, se'ntoarse repede ca să-și clădească bordeiul. Dar vedeți, așa de mult s'a grăbit, încât trecuse vara și acum când se'ntorcea el repede, înghețase. Deodată călcă pe un sloi de ghiață și alunecă. Se sculă, își luă bețișoarele ce le scăpase din gură și zise:

—Vezi ce pate omul când se grăbește.!?

Teo

C comparație și mai multe soluții

S'a zis cu drept cuvânt, sau dacă nu s'a pronunțat s'a șoptit la ureche, că munca învățătorului pe meleagurile cu populație eteroglotă este foarte grea, incomparabilă de s'ar putea zice cu munca fraților noștri de dincolo: răsărit și apus....

Există o zicală în popor: „Soarele până la amiază urcă“, deci mai greu, „iar dela amiază coboară“, deci mai ușor. Insuși așezarea noastră geografică, la răsărit și a lor la apus, pare că ne dă un clișeu al acestei realități.

Trăind pe aceste meleaguri, în mijlocul acestor neamuri de diferite naționalități și cunoscând întru câțiva atmosfera întunecoasă a acestui ținut, putem reda o expunere de fapte, cari nu pot ținti o lege, ci numai niște sugestii cum, că cercetând un individ de acelaș neam cu noi, vom scoate în evidență realității, că acțiunile lui începând cu cele din fașă și terminând cu acele din cârjă, că percepțiunile lui, au fost legate verigă cu verigă, rezultând dintr'o continuitate de idei, obiceiuri ale neamului și localismului și adăpați din izvoarele limbii materne. În câteva cuvinte, putem spune că, colegului nostru de dincolo, i se prezintă un elev cu câmpul jalonat; noțiunile le are aproape clare și nu rămâne altceva de făcut decât să-l învețe să-le coordoneze și să le așeze în sfera obișnuită.

Nouă, celor dela răsărit, ni se prezintă un vast câmp plin de măracini și de bălării, pe cari trebuie mai întâi să le plivim ș'apoi să tragem prima brazdă pe care trebuie să aruncăm sămânța, selecționată însă, și apoi să veghem ca nu cumva s'o compleșească cortelul și s'o înăbușe, alimentând-o cu seva necesară care să-i ajute cel puțin până la pârghitul fructului. Vom ieși însăngerăți din acest complex al muncii, asta e lege, dar să nu uităm, că până să fim în posesia tranșafirului, trebuie să ridicăm mai întâi lujerul, care-i plin de ghimpi.

Pentru ca munca noastră să fie la înălțimea așteptărilor, ne trebuie o contiună pregătire din punct de vedere profesional. De unde vom găsi izvoarele necesare pentruca să facem fapt ceia ce este basm?... Din cărți, cari sunt pentru omenire ceia ce este memoria pentru individ, după cum spune Lubbock. Alimentați fiind din visorul nesecat de energii creatoare, vom putea intra în hruba sufletului de copil, din aceste ținuturi și vom găsi că în acel întunec se găsește diamant. Numai cunoscându-i vom ști să le dam adevărata rețetă care să nu le periclitizeze viața și-i vom introduce în sfera universală a omenirii. E sfântă vorba pedagogului: „cunoașteți-vă mai bine copiii, că încă nu-i cunoașteți“, și pentruca să-i cunoaștem trebuie să ni se micșoreze numărul de

elevi cu cari să lucrăm și să ne pună la dispoziție toate mijloacele necesare ajungerii scopului.

Deci, învățătorului i se cere să aibă o pregătire continuă, pentruca lipsindu-i această pregătire va avea răspundere mare față de stat, căci va face să deraeze un stat întreg, nu pentru o zi, ci pentru totdeauna. El să fie un fel de filozof al neamului, un urmaș al tuturor înțelepților dela Zamolxe până la Eminescu.

În armonie cu imperativul vremii, noi să cerem: a) Inițiări de biblioteci, dacă nu în toate satele cel puțin pe centre, pentruca învățătorimea din Cadrilater să fie la înălțimea așteptărilor: b) Micșorarea numărului de elevi cu care lucrează un învățător pe aceste meleaguri fără ca cei în drept să se mai gândească la economii; și c) munca noastră fiind mai mare ca acelor dela apus, să fie răsplătită la timp și în mod proporțional față de munca fraților de dincolo.

În fine, cei în drept să găsească toate soluțiile necesare pentru înlăturarea restricțiilor în opera ce-o desfășurăm pe aceste meleaguri.

20. I. 1932.

Gh. Săninou
Ghirore II

Plata salarii. Întârziate ale învățătorilor

Primum din partea Asociației generale a învățătorilor următoarele:

La întrebările ce ni se pun din întreaga țară, comunicăm pe această cale următoarele:

I) S'au făcut și se fac necontenit intervenții de către președintele Asociației generale pentru achitarea salariilor în restanță—în unele județe pe 4-5 luni.

Ni s'au dat asigurări că îndată ce Imprumul extern de un miliard va fi realizat, se va începe achitarea lor.

Acest împrumut—după știrile sosite—este încheiat și deci așteptăm ca asigurările date să se transforme în fapt.

Intervențiile și stăruințele noastre, pe toate căile ce ne stau la îndemână, nu vor înceta până ce nu vom vedea sfârșită revoltătoarea situație de astăzi.

II) Legea depusă în parlament de d. ministru al instrucțiunii cu anunțatele dispozițiuni privitoare la învățători, pe cari noi nu le putem admife, fiindcă lovesc în drepturile și prestigiul nostru, se găsește încă în comisia Camerei.

Președintele Asociației—rugăm pe toți colegii s'o știe—a apărut și va apăra până la sfârșit punctul de vedere al învățătorilor și va face totul ca Parlamentul să nu voteze dispozițiuni menite să aducă noi și grave perturbări în viața școlii primare.

În mijlocul cercurilor culturale

Marele om de stat care a înființat cercurile culturale le-a dat un scop înalt așa cum scrie și D-I Badea în articolul său: „Pe marginea cercurilor culturale“¹⁾. Le-a lăsat, însă loc larg pentru inițiativă; iar în timpul scurs dela înființare și până astăzi, aceste cercuri culturale, cărora mulți le poartă Sâmbetele, au realizat foarte mult din punct de vedere cultural pentru învățători și pentru săteni. Eficacitatea lor în atingerea țintei pe care o urmărește, a ținut și ține de membrii care alcătuiesc cercurile—mai ales de președintele lui.

În viața mea de învățător am văzut foarte multe cercuri culturale, în diferite locuri ale țării. Cu această ocazie am constatat că tocmai acolo unde se cerea acțiune culturală mai temeinică, acolo erau mai slabe.

Slăbiciunea lor provenea din trei cauze:

Unele aveau președinți buni și erau membrii indiferenți (ca să nu zic altfel), altele aveau membrii foarte buni și n'avea președinte bun; iar altele n'avea nici una, nici alta.

În cercurile culturale învățătorul tânăr își completează cultura și își alege model de urmat pe membrii mai distinși. Și ținând seama că în județul nostru cea mai mare parte din învățători sunt tineri, ei trebuie să găsească în cercurile culturale mediul favorabil promovării culturalei și indemn pentru activitatea lor.

În cercul cultural cu președinte bun, elementele se formează cu timpul. În cele cu președinte rău, nu se lucrează nimic fiindcă paralizază cu indiferența lui orice activitate a membrilor. Iar ceilalți care vorba Românului: „A tunat și i-a adunat“ țin ședință numai pentru masa și vinul care curge din belșug cu asemenea ocazii. Dv. puteți categorisi cercurile Dv. în una din aceste trei înfățișări sau excepționale, într'o formă fericită cu membrii buni, președinte conștient de rolul său. Însă conștiința fiecăruia să-i impune a nu lăsa lucrurile în voia întâmplării. De unde să știe Revizoratul sau subrevizoratul că președintele pe care-l numește ca mai vechiu și mai mare în grad, e cel vrednic să aprindă lumina în sufletele tinerilor învățători și să-o împrăștie satelor în ședințele publice și în activitatea lor de toate zilele.

Aceasta e vina Revizoratelor și Subrevizoratelor că nu întrebă

II) Nu credem să se vină până la sfârșitul actualei sesiuni parlamentare cu lege pentru o nouă încadrare a funcționarilor publici.

Dacă totuși se va aduce o lege în acest sens, vom depune toată stăruința ca membrii învățământului primar să aibă o încadrare conformă cu rolul lor național și social.

învățătorii din cerc cine e vrednic de președinte și apoi să-l numească.

Deci la punctele D-lui Badea din articolul său cu care sunt de acord, să se adauge și: Alegerea președintelui membrii cercului pe baza activității sale în cerc, pe timp lung, și să fie confirmat de autoritățile superioare.

Fondul de care vorbește D-I Badea la punctul 8, 9, 10 și 11 să fie cât mai mare și să nu se întrebuițeze la nimic altceva, decât în scopuri culturale. Astfel complectat ar forma un regulament al cercurilor culturale învățătoresci.

Din fondul de care a fost vorba, să se cumpere broșuri mici și efline pentru răspândirea culturalei în popor. Acestea să se împartă gratuit cu ocazia ședințelor cercului. Să se cumpere și să se împartă tot așa tablouri istorice care să înlocuiască țării Bulgariiei și episoadele rășboinice din casele bulgărești și turcești. Să se cumpere, când se strâng bani mai mulți, un cinematograf care să ruleze în ședința publică filme instructive. Dar ce nu trebuie unui cerc cultural?... bibliotecă cercului, revistele cercului etc. ca să nu se dea banii pe transporturi și alte lucruri care ar epuiza fondul fără să fi realizat nimic din scopul cercului.

Dacă cineva crede că e bine ce s'a scris aici să binevoiască a ne arăta calea mai bună.

P. C.

1) Titlul s'ar fi putut lipsi de „pe marginea“ și de articolul „lor“ dela subst. cercuri. Astfel m'ar fi scutit de a pua titlul în felul cum l-am pus acestui articol.

Informațiuni

Pe ziua de 15 Februarie 1932 a fost numit subrevizor școlar de control al județului Caliacra D-I Pantelimon Diaconescu, care s'a prezentat pe acea dată și a început activitatea.

Ministerul Instrucțiunii face cunoscut absolvenților de școli normale din seriile vechi (cu șase clase) că examenul de capacitate pentru ei, este acelaș ca și pentru noii absolvenți, întrucât programa materiilor de examinare nu a fost schimbată.

Examenele de diferență aprobate normaliştilor se vor ține la București, Iași, Cluj și Cernăuți. Ele vor începe la 11 Aprilie, înscrierile se fac la inspectoratele școlare respective.

Taxa de înscriere este de 1000 lei.

Au dreptul la aceste examene numai absolvenții școlilor normale, nu și învățătorii proveniți din ajutori sau din seminariști.